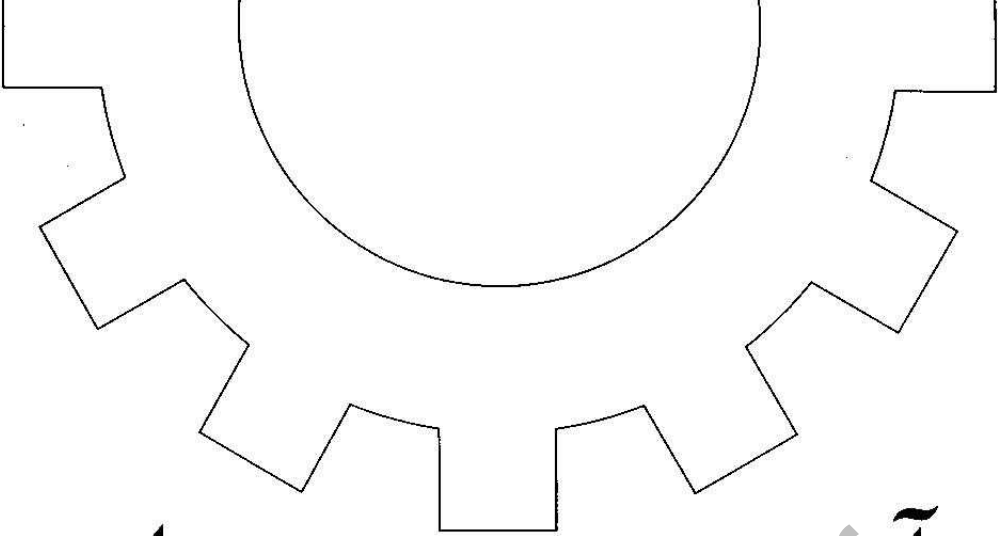

آموزش فنی و حرفه‌ای

چکیده تحقیقات (جلد ششم)

گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

گردآوری و تدوین:

دکتر احد نویدی

دکتر نعمت‌الله متین

مجید تقفی

۹۷۱-۹۶۴-۰۸-۱۵۸۴-۷ :	شلیک
۵۴۳۵۷۷۵ :	شماره کتابشناسی ملی
آموزش فنی و حرفه‌ای چکیده تحقیقاتی، گردآوری و تدوین احد نویدی، نعمت‌الله متین، مجید ثقفی؛ گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای	عنوان و نام پدیدآور
تهران: مدرسه	مشخصات نشر
۲۹۹ ص.	مشخصات ظاهری
آموزش فنی - ایران	موضوع
Technical education - Iran :	موضوع
آموزش حرفه‌ای - ایران	موضوع
Vocational education - Iran :	موضوع
آموزش فنی - ایران - برنامه‌های درسی	موضوع
Technical education - Curricula - Iran :	موضوع
آموزش حرفه‌ای - ایران - برنامه‌های درسی	موضوع
Vocational education - Curricula - Iran :	موضوع
آموزش فنی - ایران - برنامه‌های درسی - ارزشیابی	موضوع
Technical education - Curricula - Iran - Evaluation :	موضوع
آموزش حرفه‌ای - ایران - برنامه‌های درسی - ارزشیابی	موضوع
Vocational education - Curricula - Iran - Evaluation :	موضوع
۳۷۰/۱۱۳۰۹۵۵ :	رده‌بندی دیویی
LC۱۰۴۷/۹ ن ۸۶ ۱۳۹۷ :	رده‌بندی کنگره
نویدی، احد	سرشناسه
متین، نعمت‌الله	شناسه افزوده
ثقفی، مجید	شناسه افزوده
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه	شناسه افزوده
پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، پژوهشکده برنامه‌ریزی درسی و نوآوری‌های آموزشی؛ گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای	شناسه افزوده
فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی

آموزش هنرهای حرفه‌ای: چکیده تحقیقات (جلد ششم)
گروه پژوهش آموزش هنرهای حرفه‌ای

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

- گردآوری و تدوین: دکتر احد نویدی، دکتر نعمت‌الله متین، مجید ثقفی
- طراح گرافیک: فرشید ایمانی
- طراح جلد: مجید کشاورزی
- چاپ اول: ۱۳۹۷
- تیراژ: ۱۵۰ نسخه
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ روز

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۸-۱۵۸۴-۷

ISBN 978-964-08-1584-7

● نشانی: تهران، خیابان سپهبد قمری، نرسیده به پل کریمخان زند،

کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۸

تلفن: ۸۸۸۰۰۳۲۴-۹ (دورنویس) (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

با تشکر از انتخاب شما، خواهشمندیم نظرات، انتقادات و پیشنهادات
خود را در مورد این کتاب یا دیگر آثار انتشارات مدرسه از طریق
پیام کوتاه به شماره ۱۰۰۰۶۶۰۰۶۶۰۰ یا ما در میان بگذارید.

www.madresehpublishing.com

جهت ارتباط با شبکه‌های اجتماعی ما رمزینده روبرو را اسکن نمایید

فهرست عناوین گزارش‌های پژوهشی چکیده شده

۱۱	 پیشگفتار
۱۳	 مقدمه

بخش اول: توصیف و ارزشیابی برنامه‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای / ۲۱

۲۲	 ۱. ارزشیابی بسته آموزشی کار و فناوری به شیوه خودآموز
۲۷	 ۲. ارزشیابی از برنامه درسی رشته الکترونیک شاخه فنی و حرفه‌ای در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸
۳۳	 ۳. ارزشیابی محتوای کتاب درسی «مبانی رایانه» رشته کامپیوتر شاخه فنی و حرفه‌ای از دیدگاه هنرآموزان شهر تهران در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲
۳۷	 ۴. ارزشیابی برنامه درسی اجرا شده اصول حسابداری ۱ و ۲ رشته حسابداری از دیدگاه هنرآموزان بر اساس عناصر نه گانه کلاین در شهر تهران در سال تحصیلی ۹۳-۹۲
۴۱	 ۵. طراحی مدل ارزشیابی عملکرد و رتبه‌بندی دبیران حسابداری هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای شهر تهران
۴۴	 ۶. مقایسه کارایی درونی شاخه‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش استان ایلام طی سال‌های ۷۹-۱۳۸۳ با اهداف پیش‌بینی شده برنامه سوم توسعه
۴۸	 ۷. طراحی نظام ارزشیابی عملکرد مربیان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
۵۲	 ۸. مقایسه جوّ مدرسه، انگیزش و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر در دو نوع واحد آموزش متوسطه (هنرستان و دبیرستان) در شهر کرج
۵۶	 ۹. شناسایی مؤلفه‌های اخلاقی حرفه‌ای کارآموزان اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان البرز از نظر مربیان و سرپرستان
۵۹	 ۱۰. بررسی مقایسه‌ای وضعیت موجود و مطلوب نظام کارگاهی و کار عملی هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش‌آموز و پرورش خراسان جنوبی
۶۳	 ۱۱. مقایسه استانداردهای آموزش کشاورزی با وضعیت موجود هنرستان‌ها و مراکز آموزش کشاورزی در استان کرمانشاه به منظور ارائه الگوی بهبود وضعیت
۶۷	 ۱۲. بررسی تأثیر درس کارآفرینی کار دانش در آشنایی هنرجویان با نحوه تأسیس و اداره شرکت‌ها و مراکز تولیدی از دیدگاه هنرجویان و هنرآموزان هنرستان‌های شیراز در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶
۷۰	 ۱۳. بررسی نقش گذراندن درس برنامه‌ریزی تحصیلی و شغلی در شناخت رشته‌های تحصیلی، مشاغل و مهارت‌های برنامه‌ریزی از دیدگاه مدیران و دانش‌آموزان سال دوم دوره متوسطه شهرستان دورود در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸

۱۴. بررسی کارایی، عملکرد آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش در برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی ... ۷۴
۱۵. ارزشیابی فلسفه، هدف‌های اساسی و سیاست‌های کلی برنامه کار دانش آموزش فنی و حرفه‌ای ... ۷۸
۱۶. ارزشیابی امکانات و تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمان ... ۸۱
۱۷. بررسی و گش‌ها و دیدگاه‌های گروه‌های ذی‌نفع نسبت به برنامه آموزش‌های مهارتی شاخه کار دانش در شهر تهران ... ۸۴
۱۸. بررسی وضعیت موجود هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش و مقایسه آن با استانداردها در استان خراسان رضوی ... ۹۰
۱۹. بررسی نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کشاورزی در توسعه خود اشتغالی از دیدگاه هنرجویان و هنرآموزان استان سمنان ... ۹۴

بخش دوم: رابطه آموزش‌های فنی حرفه‌ای با نیازهای بازار کار و اشتغال فارغ التحصیلان / ۹۷

۲۰. بررسی وضعیت توسعه کیفی و میزان تطابق آموزش فنی و حرفه‌ای و کار دانش با بازار کار در آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی ... ۹۸
۲۱. بررسی کارایی بیرون، فارغ التحصیلان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش آموزش و پرورش شهرستان اصفهان طی سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۸۰ ... ۱۰۲
۲۲. بررسی کارایی بیرونی رشته‌های حسابداری و کامپیوتر شاخه کار دانش در شهر تهران ... ۱۰۶
۲۳. بررسی ارتباط و تناسب آموزش فنی و حرفه‌ای شاخه متوسطه کار دانش با نیازهای بازار کار از نظر کارفرمایان و کارآموزان شهرستان میانه در سال تحصیلی ۱۳۸۰-۷۹ ... ۱۱۰
۲۴. بررسی انتظارات کارفرمایان بخش صنعت در زمینه توانایی علمی، مهارت‌های حرفه‌ای و مهارت‌های ارتباطی - انسانی از یک فارغ التحصیل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دوره سه ساله و مقایسه آن با اهداف این دوره ... ۱۱۳
۲۵. بررسی تطابق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای (برق صنعتی) با نیاز بازار کار از دیدگاه مدیران صنایع و فارغ التحصیلان این رشته در مناطق صنعتی شاهرود و سمنان ... ۱۱۶
۲۶. نیازسنجی ارائه رشته‌های مهارتی مورد نیاز شاخه کار دانش با توجه به نیازهای بازار کار استان کردستان در ۵ سال آینده ... ۱۱۹
۲۷. بررسی اثربخشی آموزش‌های عمومی و کار دانش جهت ایجاد اشتغال در شهرستان میمنه بر تقاضای بازار کار در استان سمنان ... ۱۲۲
۲۸. مقایسه نظرات هنرآموزان و هنرجویان در مورد بررسی تناسب رشته‌های خدمات کار دانش با نیاز بازار کار در شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹ ... ۱۲۵
۲۹. بررسی میزان تطابق محتوای آموزش‌های دروس تخصصی رشته صنایع چوب هنرستان سای کار دانش با نیاز صنعت چوب در استان خراسان رضوی ... ۱۲۸
۳۰. بررسی وردیابی سفنی فارغ التحصیلان کار دانش طی ۵ سال گذشته و تأثیر کارآفرینی در تأمین کارگاه‌های خصوصی در هنرجویان کار دانش ... ۱۳۴
۳۱. بررسی میزان تطابق دروس تخصصی رشته صنایع چوب و کاغذ با نیازهای صنعت در این رشته ... ۱۳۷
۳۲. بررسی چگونگی و میزان ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با محیط کار و مهارت‌های شغلی ... ۱۴۱
۳۳. بررسی ارتباط میان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و صنعت در رشته صنایع چوب در ایران ... ۱۵۰
۳۴. بررسی وضعیت فارغ التحصیلان شاخه کار دانش در سطح کشور ... ۱۵۴
۳۵. بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان هنرستان‌های کار دانش در استان گلستان ... ۱۵۸

بخش سوم: دانش آموزان فنی حرفه‌ای (ویژگی‌ها، جذب، هدایت تحصیلی و ...) / ۱۶۱

۳۶. بررسی ویژگی‌های ورودی دانش آموزان شاخه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش در نظام جدید آموزش متوسطه ۱۶۲
۳۷. مطالعه و شناخت عوامل مرتبط در گرایش دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر تهران به شاخه فنی حرفه‌ای با تأکید بر اولویت‌بندی آن‌ها ۱۶۶
۳۸. بررسی مشکلات آموزشی دانش آموزان متوسطه در شاخه فنی و حرفه‌ای از دیدگاه دبیران و دانش آموزان در استان آذربایجان شرقی ۱۷۰
۳۹. بررسی و شناسایی عوامل اکت تحصیلی دانش آموزان پسر هنرستان‌های کار دانش تهران از دیدگاه هنرجویان، هنرآموزان و مدیران واحدهای آموزشی ۱۷۴
۴۰. شناسایی عوامل آموزشی مؤثر بر اکت تحصیلی دانش آموزان پسر شاخه کار دانش در ستنج ۱۷۷
۴۱. رابطه شبکه‌های اجتماعی با روابط اجتماعی هنر دانش آموزان هنرستان‌های شهر کرج ۱۸۰
۴۲. مقایسه اثربخشی تحصیلی و پرسودگی تحصیلی دانش آموزان دختر رشته نظری و فنی حرفه‌ای منطقه ۱۵ تهران ۱۸۴
۴۳. شناسایی عوامل آموزشی مرتبط با نگرش کارآفرینانه هنرجویان هنرستان‌های منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر کرج ۱۸۸
۴۴. هنجار یابی و بررسی روانی و باطنی آزمون استعداد کارآفرینی و تعیین ارتباط استعداد کارآفرینی دانش آموزان فنی و حرفه‌ای و کار دانش استان چهارمحال بختیاری با متغیرهای جمعیت شناختی، هوش، عملکرد تحصیلی و تیپ شخصیتی آنان ۱۹۱

بخش چهارم: محتوا و روش‌های آموزش‌ها، فنی و حرفه‌ای / ۱۹۵

۴۵. مطالعه ضرورت و شیوه‌های در هم تنیدن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با آموزش عمومی و ارائه شیوه مناسب تلقیق این دو نوع آموزش برای ایران ۱۹۶
۴۶. تحلیل محتوای کتاب کار و فناوری دوره متوسطه بر اساس توجه به مهارت‌های فراپند ۲۰۱
۴۷. آموزش مبتنی بر شانسنگی در آموزش دروس محاسبات فنی رشته صنایع مربوط در هنرستان‌های فنی حرفه‌ای کشور ۲۰۵
۴۸. تربیت حرفه‌ای از دیدگاه انتمه اظهار (ع) ۲۰۸
۴۹. شناسایی اصول بنیادین و ابعاد اخلاق حرفه‌ای و نحوه ارائه آن در آموزش‌های فنی حرفه‌ای کشور ۲۱۲
۵۰. بررسی تطبیقی برنامه درسی آموزش فنی و حرفه‌ای دوره متوسطه در ژاپن، آمریکا، آلمان، انگلیس و ایران ۲۱۶
۵۱. بررسی تطبیقی و تحلیل ویژگی‌های عمده آموزش فنی و حرفه‌ای در ایران، ژاپن و انگلیس ۲۲۰

بخش پنجم: منابع، عوامل پیش برنده و بازدارنده توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای / ۲۲۵

۵۲. شناسایی موانع مشارکت بخش خصوصی در فعالیت‌های آموزش فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش استان خوزستان ۲۲۶
۵۳. بررسی موانع و عوامل تسهیل کننده مشارکت آموزش و پرورش و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی به منظور ارتقای آموزش‌های مهارتی شاخه کار دانش ۲۳۰
۵۴. موانع و محدودیت‌های آموزش رشته حسابداری در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای ناحیه یک اردبیل ۲۳۵
۵۵. مشارکت کارفرمایان در اجرای برنامه کارورزی هنرجویان شاخه کار دانش ۲۳۸

۵۶. طراحی فرایند جامع آموزش مربیان دوره‌های فنی و حرفه‌ای ۲۴۱
۵۷. مطالعه و تدوین برنامه راهبردی مرکز تربیت مربی و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای ۲۴۴
۵۸. مطالعه عوامل سهیم در اثربخشی مسابقات ملی مهارت مرتبط با صنایع چوب ۲۴۸
۵۹. بررسی راه‌های توسعه رشته‌های شاخه کاردانش در منطقه رودبار شهرستان الموت غربی ۲۵۲
۶۰. توسعه هنرستان‌های کاردانش در استان بوشهر براساس آمایش سرزمین ۲۵۶

پیشگفتار

با توکل بر این منار و هم‌کوشی گروه پژوهشی «آموزش‌های فنی و حرفه‌ای» پژوهشکده برنامه‌ریزی درسی و کاروری‌های آموزشی، جلد ششم «چکیده پژوهش‌ها» به صورت کتاب حاضر انتشار یافته است. هدف از انتشار چنین مجموعه‌هایی، توسعه پژوهش در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، افزایش دانش و اطلاعات دست‌اندرکاران این حوزه و کمک به گسترش فرهنگ پژوهش در میان رسانی به پژوهشگران می‌باشد. از مطالعه اجمالی پژوهش‌های انجام شده در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای می‌توان دریافت:

- با وجود ضعف‌ها و نارسایی‌های عمده در پژوهش‌های انجام شده، انجام این پژوهش‌ها خالی از فایده نبوده است. با انجام این پژوهش، تصویری از وضع موجود برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور فراهم شده است. هرچند که این تصویر چندان روشن و دقیق نیست، وجود آن برای هشدار و اعلام نظر به مسئولان تعلیم و تربیت و پژوهشگران ضروری است. از طرف دیگر، با انجام این پژوهش‌ها، بخش از مرحله تمرین و کارورزی برای انجام پژوهش در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای طی شده است و انتظار می‌رود که در آینده شاهد عملکرد بهتر پژوهشگران این حوزه باشیم.

- برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای از جنبه‌های مختلف (سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدارک امکانات و منابع، اجرا و ارزشیابی برنامه) با مشکلات و موانع اساسی مواجه است.
- برای تغییر و اصلاح برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای منابع و فرصت‌هایی (توجه بیشتر برنامه‌ریزان و مجریان به دانش علوم تربیتی، توسعه برنامه‌ریزی و پژوهش در کشور، توجه ویژه مسئولان کشور به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و ...) در اختیار داریم.
- وجود مشکلات متعدد و عملکرد ضعیف دستگاه تعلیم و تربیت در زمینه آموزش‌های

فنی و حرفه‌ای دو ضرورت را برای مسئولان تعلیم و تربیت پیش می‌آورد: الف - استمرار برنامه‌ریزی، ب- ارزشیابی نظام دار برنامه‌ها و انجام اصلاحات لازم.

گروه پژوهشی فنی و حرفه‌ای مفتخر است از آغاز شروع به کار خود تاکنون حدود ۳۶۰ پژوهش انجام شده در پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، سازمان آموزش و پرورش استان‌های مختلف کشور، دانشگاه‌ها و سایر مؤسساتی که به نحوی نسبت به انجام پژوهش در حوزه فنی و حرفه‌ای اقدام کرده‌اند را گردآوری کرده و خلاصه‌ای مفید از گزارش پژوهشی را تدوین و در شش جلد (در هر جلد ۶۰ خلاصه) منتشر نماید.

با توجه به اینکه پژوهش‌های انجام شده از کیفیت یکسان برخوردار نیستند، تصمیم‌گیری در خصوص به‌کارگیری نتایج پژوهش‌ها به عهده کاربران محول می‌شود.

از همه کسانی که در تدوین، آماده‌سازی و انتشار این اثر همکاری داشته‌اند، به ویژه اعضای گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، آقایان دکتر احد نویدی، دکتر نعمت اله متین و جواد قفقی و همکاران اداره انتشارات مدرسه صمیمانه سپاسگزاری کرده و از کلیه خوانندگان تقاضای می‌کنیم ما را از انتقادهای عالمانه و سازنده خود بهره‌مند سازند.

فرهاد کریمی

رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش